

Lastniki in izdajatelj: Okrajni odbori SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izdaja vsak petek. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Pošta predal 33 — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Narodni banki v Novem mestu: 616-T-181. — Letna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrtletna 125 din. — Tiska tiskarna Slovenskega poročevalca v Ljubljani

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

Utrinki iz spominov partizanskih patrolj

Dokaj debelo knjigo bi lahko napisal iz poročil partizanskih patrolj, ki so letos pred praznikom Dneva vstaje obiskale vasi in družine po Dolenjski, akoravno nismo še prejeli poročil iz vseh treh okrajev. Zlasti pogrešamo izbranih poročil iz okraja Črnomelj. Iz sprejetih posnemamo najbolj značilne dogodivljaje.

Sentjernejska patrolja, ki se je usmerila proti Javorovici, je je potegnila s seboj lepo število ljudi in kulturno-umetniško skupino gimnazijk. — Osrednja proslava njihove občine je bila ob spomeniku padlih borcev na Javorovici. Bila je res lepa spominska proslava. Od tam je patrolja odšla preko Orehovice in Jugorja na Graberje, kjer se je v poznih večernih urah zbrala domala vsa vas ob tabornem ognju. Ta patrolja je pri obisku partizanskih družin ugotovila med drugim tudi, da žive nekatere družine zapuščene in v slabih socialnih razmerah. Tako je s Krašovecovo mamo v Prekopi, ki je hudo bolna, pa nima nikogar za postrežbo. Podobnih primerov so ugotovile tudi druge patrolje, akoravno so ponekod prehitro pešalele skozi vasi in niso utegnile vsakega primera raziskovati. Vse to bo dobesedje naloga Zveze borcev.

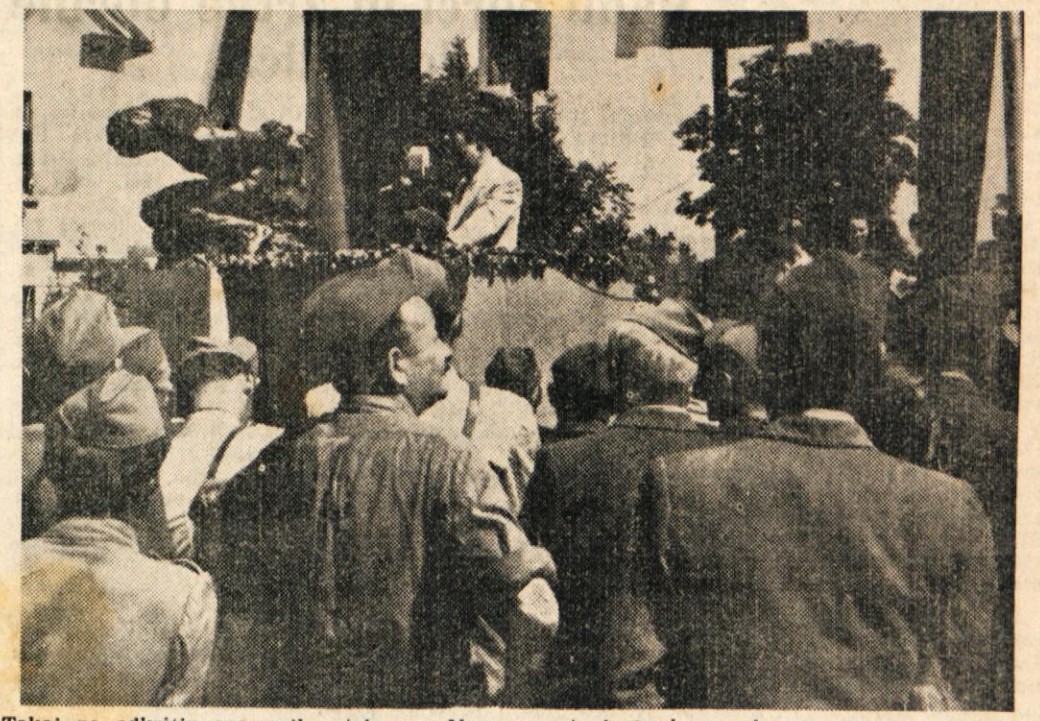
Skocjanska patrolja je začela pohod z obiskom partizanskih družin in grobov padlih borcev. Po obisku nekaj vasi se je vrnila v Skocjan, kjer jo je pričakalo okrog 300 ljudi z godbo in gasilci treh čet v krojih. Po lepem mitingu se je usmerila proti Smarjeti, kjer jih je pozdravila smarjetska patrolja. — Tako proslave v Smarjeti še ni bilo, kot je bila pred odhodom družin patrolj. Okrog 600 ljudi se je udeležilo uspešnega partizanskega mitinga.

Topliški patrolji sta začeli pohod na Gornjih Lazih in v Rogu iz Baze 20, zvečer pa sta se združili v Dolenjskih Toplicah. Topličani in okoličani, zlasti pa bogat spored na partizanskem mitingu, kateremu je prisostvovalo nad 1000 ljudi, so ponovno dokazali, da je to njihov največji praznik. Patrolja občine Gotča vas je obiskala vse vasi in družine pod Gorjanji, ni pozabila tudi grobov zahrbno umorjenih partizanov in aktivistov, v šentjoških gozdovih in grapah. Pobili so jih organizatorji proslave »Stajerskega bataljona«. Pot te patrolj

je vodila po sledih partizanskih odin in kurirjev, ki so obsejane z grobovi naših zavrednih ljudi in borcev.

Patrolje subokrajnskih občin so se po obisku domačih krajev vasi in družin srečale na zgodovinski Frati, kjer v koči ravnokar taborijo otroci padlih borcev. Ob velikem partizanskem tabornem ognju se je razvila navdse prijetna svečanost z lepim sporedom, pri katerem so sodelovali tudi otroci. Stevilni borci, domačini in otroci so si bili edini v tem, da prisrčno proslave na tem zgodovinskem kraju ne bodo pozabili. Tu so patrolje Dvora, Hinj, Zuzemberka, Zagradca in Dobrnjača tudi prespale, drugi dan pa skupno nadaljevale pot skozi Brezovo reber v Prečno, kjer so prisostvovala odkritju spomenika tov. Toneu Campi iz Cegelnice.

Dolgo pot so napravile patrolje občin Mirna, Rakovnik, Mokronog in Trebelno, nič manjša pa tudi patrolje iz Velikega Gabra, Velike Loke, in Trebnječa. Povsod je bilo treba obiskati družine borcev in aktivistov, marsikje tudi poslušati upravičene pritožbe. Z vrsto uspešnih mitingov v vseh večjih krajih so patrolje teh občin uspešno opravile ta spominski obisk. Vse občinske patrolje so se strnile v Novem mestu jutraj 22. julija in skupno prisostvovala odkritju spomenika talcem.

Tako po odkritju spomenika talcem v Novem mestu je imel pomemben govor o pomenu Dneva vstaje na Dolenjskem narodni heroj Jože Borštnar.

Na Koreji je podpisano premirje

Po treh letih, enem mesecu in dveh dneh je bila 27. julija končana vojna na Koreji. Na koncem, na morju in v zraku so prenehale sovražnosti. To je velik in važen dogodek, ki je najgloblje odjeknil po vsem svetu. Tudi naša država je z velikim veseljem sprejela vest o premirju. Ob tej priliki je predsednik republike Tito odgovoril vprašanju »Borbe« na postavljeno vprašanje, kaj misli o podpisu premirja na Koreji, naslednje:

»Na vprašanje, kaj mislim o podpisanih premirju na Koreji, lahko rečem:

»Prvič, v tem dejanju vidim veliko obrabitev na svetu za vse tiste ljudi, ki žele, da bi zmogla ideja miru in da bi mednarodna vprašanja mirno uređili;

»drugič, to dejanje dokazuje, da so miroljubni napori Združenih narodov, da bi spopad na Koreji prenehali, končno rodili uspešen sad. To bkrati dokazuje neprecenljivo vrednost Organizacije združenih narodov za pomiritev in preprečitev oboroženih spopadov na svetu;

»tretjič, spopad na Koreji in končno podpis premirja na Koreji dokazuje, da zdaj ne kaže več po agresivni poti urejati sporna vprašanja, oziroma da se ne kaže za potekati k agresiji in oboroženim spopadom da bi dosegli določene cilje, kajti velikanska večina človeštva zdaj vojno sovražni in želi, da se sporna vprašanja urejajo po mirni poti;

»Četrto, če je bilo premirje na Koreji podpisano, to še ne pomeni, da mir v tem delu sveta ni več v nevarnosti. Zdej je treba budno čuvati pribrojene pridobitve, ki jih ogrožajo razni vojni bujskači, ki s prenehanjem spopada na Koreji niso zadovoljni.«

Iz Mirne peči

Mirna peč je pričakala predvečer Dneva vstaje v pramičnem razpoloženju. Za kulturni program je skrbel Adalbert Božič. Tudi tokrat se je navzile uspeli prireditvi videlo, da delajo v Mirni peči še vedno le nekateri, namesto sta bi naš največji narodni praznik vzdramil prav vse prebivalstvo.

Novi narodni heroji iz Dolenjske

IVAN KOVACIC-EFENKA

Ivan Kovacic-Efenka je bil rojen 28. januarja 1921 v Dol. Podborštu v novomeškem okraju. Po poklicu je bil pekovski pomočnik.

V narodnoosvobodilno borbo je vključil maja 1941, v partizane pa je vstopil 2. januarja 1942. Do konca marca je opravil kurirske posle, potem pa je kot borec sodeloval v akcijah okrog Novega mesta in v borbah pri Zuzemberku. Postal je komisar čete I. bataljona Zapadnodolenjskega odreda in kmalu nato komandir čete. S svojo četo je sodeloval pri rušenju vlakov okrog Ribnice in Kočevja in pri uničenju italijanske kolone v Zagradcu, kjer je padlo 80 Italijanov. Po formiranju brigade »Tonea Tomšiča« je bil kot komandir čete v borbah v Roški ofenzivi in pri Jenlevem žlebu, kjer je uničil mnogo Italijanov. V borbi za Mirno je porušil železniško progo in sodeloval v borbah za Temenico in St. Vid pri Stični. V začetku leta 1943 se je kot namestnik bataljonskega komandanta boril z belogardisti pri Semicu, Mokrem polju, v Suhli krajini, pri Ambrusu in Zagradcu. V borbi pri Plešivci je bilo uničenih 150 Italijanov. Aprila 1943 je postal komandant bataljona. Vodil je borbe pri Ribnici, Starem trgu in Rajhenau. Julija 1943 je postal namestnik komandanta Tomšičeve brigade in bil v borbah pri Ajdovcu, Selih in na Notranjskem, po kapitulaciji Italije pa v borbah za Lašce in Kočevje. Decembra 1943 je postal komandant Tomšičeve brigade. Sel je s XIV. divizijo preko Hrvaške in Stajerske, kjer se je boril pri Senovem in Vojniku, pri gradu Lindek, Belih vodah in Crnivu pri Kamniku.

Jerskem in s tem tam močno dvignil moralo borcev v času, ko so se Nemci počutili na Stajerskem še močne. S svojim delom in borbenostjo je ustvaril močno borbeno brigado, ki je postala strah in trepet Nemcev. Bila je znana po svojih drznih vpadih v doline in mesta. Njegova brigada je bila edina slovenska proletarska brigada.

Junija 1944 je postal namestnik komandanta XIV. divizije in bil v borbah pri St. Lovrencu in Rusah na Pohorju. Julija 1944 je bil postavljen za namestnika komandanta IV. operativne cone. Kot tak je sodeloval v borbah za Letuš-Smarino, Ribnico na Pohorju, Oplotnico, Paski Kozjak in Konjiško goro. Januarja 1945 je postal komandant XIV. divizije in se boril okoli Zagorja, Menine planine, St. Andreja, Vojnika, Dravograd in Crne ter nato še na Korškem do Celovca.

Tovaris Efenka je kot kočarjev sin napravil lepo razvojno pot od partizana-borca do komandanta divizije. Bil je osebn hraber, hiter, iznajdljiv in priseben v najtežjih situacijah ter izredno priljubljen med borci. Boril se je v vseh predelih Slovenije in napravil s XIV. divizijo legendarno pot po Stajerski in Koroski. Sedaj je polkovnik JLA, zvezni in republiški član ljudski poslanec ter član izvršnega sveta Ljudske skupščine LR Slovenije. Je nosilec spomenice iz leta 1941, odlikovan z redi Partizanske zvezde in Zasluge za narod II. stopnje ter z Redom hrabrosti.

DUSAN JEREK-STEFAN

DUSAN JEREK-STEFAN

Dusan Jerek-Stefan je bil rojen v Ljubljani 26. januarja 1908. Na univerzi na Dunaju in v Zagrebu, kjer je študiral veterino, se je družil s študenti marksisti ter se razvil v revolucionarnega borca in trdnega marksista. Ko je v Španiji izbruhnila državljanska vojna, je odšel v Francijo, da bi se pridružil protifašističnim borcem. V Parizu pa je močno zbolel, da se je moral vrniti domov.

Kot veterinar ni hotel v državno službo. Bil je nekaj časa v privatni službi, nato pa je postal občinski veterinar v Novem mestu. In se mu je odkrila beda in zaostalost kmečkega prebivalstva na Dolenjskem. Z vso požrtvovalnostjo je pomagala siromašnim kmetom in jim brezplačno zdravil živino. Hkrati je kot komunist odpiral ljudem oči in jim kazal pot v boljšo bodočnost. Organiziral je

tudi »rdečo pomoč« za španske borce in pripravil obnovo ter okrepitev partijske organizacije na Dolenjskem.

Kot sekretar okrožnega komiteja KPS je Jerek ob kapitulaciji organiziral zbiranje in skrivanje orožja. Komunisti in simpatizerji so pod njegovim vodstvom že aprila začeli formirati borbeno grupe, ki so poleti leta 1941 zbrale okrog sebe vse rodoljube in se razširile v vseljudsko osvobodilno fronto. Jerek je postal prvi sekretar okrožnega odbora OF v Novem mestu. Organiziral je ciklistično tehniko, ki je razmnoževala »Slovenskega poročevalca« in razne letake. S propagandnim in organizacijskim delom je postavil široko in trdno osnovo osvobodilnega gibanja na Dolenjskem, ki je že avgusta 1941 privedla do formiranja Novomeške partijske čete.

Novembra 1941 je Jerek odšel v ilegalo. CK KPS ga je postal v Ljubljano, kjer je pod ilegalnim imenom Stefan postal član okrožnega komiteja Partije in sekretar okrožnega odbora OF. V Ljubljani je ostal do julija 1942, ko je bil poslan na osvojenjemo ozemlje na Dolenjsko. Tam je spet postal sekretar novomeškega okrožnega odbora OF, decembra 1942 pa sekretar poverjenstva Izvršnega odbora OF za Dolenjsko. Zopet je organiziral in vodil osvobodilno borbo na Dolenjskem. S svojo odločnostjo in požrtvovalnostjo je premagoval vse napore in s svojim pogumom in vedrostjo vival borcem in aktivistom vero v končno zmago tudi v najtežjih trenutkih.

V začetku marca 1943 je s skupino 40 aktivistov s Trške gore sel proti Zuzemberku. V Velikem Lipovcu pri Ajdovcu so jih 12. marca iznenada obkolili Italijani in belogardisti. Jerek je s svojo pišto in s pomočjo nekaj tovarišev kril umik ostalih aktivistov. Tako se je večina aktivistov rešila. Jerek pa je v neenaki borbi junaško padel. Njegov lik ljudstvu predanega in herojskega komunistu bo ostal živ zlasti v Novem mestu in po vsej Dolenjski.

VINKO ROBEK

Vinko Robek je pred vojno delal v nemških rudnikih. Ko je izvedel, da se je začela doma osvobodilna borba, se je vrnil v domovino in v okolici Skocjana pri Mokronogu postal organizator osvobodilnega gibanja. 1942. leta je odšel v partizane in postal komandir čete v Vrškem odredu. Odlikovan se je v bojih z Italijani in belogardisti okrog Novega mesta. Od decembra 1943 do februarja 1944 se je Robek proslavil v bojih IX. brigade za osvoboditev Delnice, Mrkopolja, Ravne gore in Vrhovskega, nato pa v borbah pri Pijavi, Gorici in okrog Ribnice. Zaradi svojega junaštva je znan po vsej Dolenjski in priljubljen med kmečkim ljudstvom in svojimi bivšimi borci.

Po Beli krajini

Vida Brest

... so v Belo Krajino na stečaj odprta sončna vrata! (T. Seliskar)

V teh letih smo se navadili, da povsod, koder gremo, hodimo tako ravnodušno, tako malomarno, kakor da nas nič ne zanima. Spomini? Kaj bi le z njimi, ko pa živimo zakopani vsak v svoje skrbi in se bjeemo in vjemjo pod soncem vsak po svoje za vsak dan, za vsak kos kruha posebej.

To pot sem šla po osmih letih spet v Belo krajino. Vročina, utrujenost. Sita vožnje sem se spravešala, čim dalje sem bila od Ljubljane, čemu mi je le treba hoditi v Belo krajino? Kako je prišlo do tega, da sem sedla na vlak, da sem si Bele krajine zaželela. Saj ne vem. Nekje smo se srečali s tovarišem iz Bele krajine. Pridi, je dejal. Bela krajina je čudovit svet; ozdravi te in potolaži. Prav tako je, je dejal, prav tako topla in prijazna, kakor je bila, ko ste jo — partizani — poznali.

No, tako je bilo. Obljuba, želja, a ko je vlak odpejal, se je oglašilo vprašanje: Čemu?

Ah, mislim, da so tudi drugi potniki v kupaži mislili tako, kakor jaz, kajti zehali so in presedali in naveličano molčali. Tako smo se pripeljali vse skozi zadnji tunel pred Semicem. V vagon je butnil gost dim in ko smo prišli na svetlo, smo se naglasi skozi vsa okna in zadihali svež zrak. Tedaj pa so se razgnili pred nami vsi tisti ljubi vinogradi, razpeti na gričih, vabljivi hrampki v vinogradih, vasice v vznožjih gričev in vsa zлата polja v dolinicah. In kolikor dalje je vozil vlak, toliko jasnejši je bil odgovor:

Poguma mi je zmanjkalo. Poni sem šla v Belo krajino. Nudila ga je in ga nudi s polnim narročjem!

Spomini, kako ljubi so nenadoma! Ali vidite, po tej poti smo prišli prvokrat. Utrujeni, lačni, raztrgani in bolni. In Bela krajina nam je zadihala nasproti, kakor dobra, ljubčaka mati. Kako čudovito je bilo. Kakor da si prišel domov. Vsa vrata so se na stečaj odpirala, vse roke so nudile kruha in kupico, do vrha natočeno s sončno zlato pijačo.

Počasi spomini! V onile hiši je bila mati, ki mi je bolni rahljalca blazine, v onile hiši je bila, kdo ve, kaj je z njo? Še živi? Da bi se za hip hotel ustavit vlak! Samo za hip bi skočila k njej in jo pozdravil! Glejte, tam v dolini je hišica z zamreženimi okenci. Tam je v kamrici dan za dnem dolbel pokojni umetnik Nako Pirnat v linolet in ustvarjal čudovite podobe iz borbe. Kako je bilo prijetno sedeti ob oknu in mu gledati pod stvariteljske roke. Se spominš teh belih belokranjskih brez? Koikorkrat smo spoznoma sedli pod nje in si odpočivali!

O, ljuba, stara Bela krajina! Vlak je pripeljal v Črnomelj. Postaja je za vse želje in spomine predaleč od mesta, verjemite, da je tako. Poleteti bi hotel tja in pozdraviti stare znane ulice, vodo in most in te ljudi, ljudi!

Kakor bi se spet sprehajali tod vsi, ki jim je dal Črnomej nekoč

dom. Samo oči zapri, pa bodo zrasli pred teboj in te smehljaje pozdravili. Toda ta hip imam oči odprte in vendar so tu. Sredi trga ob mostu je oder, ki silno spominja na nek oder iz leta 1944. Zelenje, zastave. Ob odru pa je Niko Belopavličev. Ste me je in nekaj pripoveduje. In tam je Albinca Malijeva — pastirica s partizansko zvezdo —, narodni heroj Albinca Malijeva. Poleg nje pa je še nek znan obraz. Čakajte, da se spomnim. Aha, saj to je vendar Mitja Vošnjak in ti okrog, vsi sami znani obrazi.

»Si prišel v Belo krajino?«

»Ti tudi, lep!«

»Dolgo se nismo videli, kaj?«

»In danes je praznik. Skojevski, kajne?«

»Glej, ogledati si moramo vse te kraje. Bomo šli tja, kjer je bila pred desetimi leti konferenca?«

»Pojdimo, kako ne! In na bazo. Se spominš, kje je bila?«

In tako naprej brez konca in kraja, spomini, spomini...

Na gričku je zažarel kres. Drug za drugim so butali v zrak streli in vriskanje. Druga za drugo je potegnila pod zvečer svetel rep raketa in ugasila.

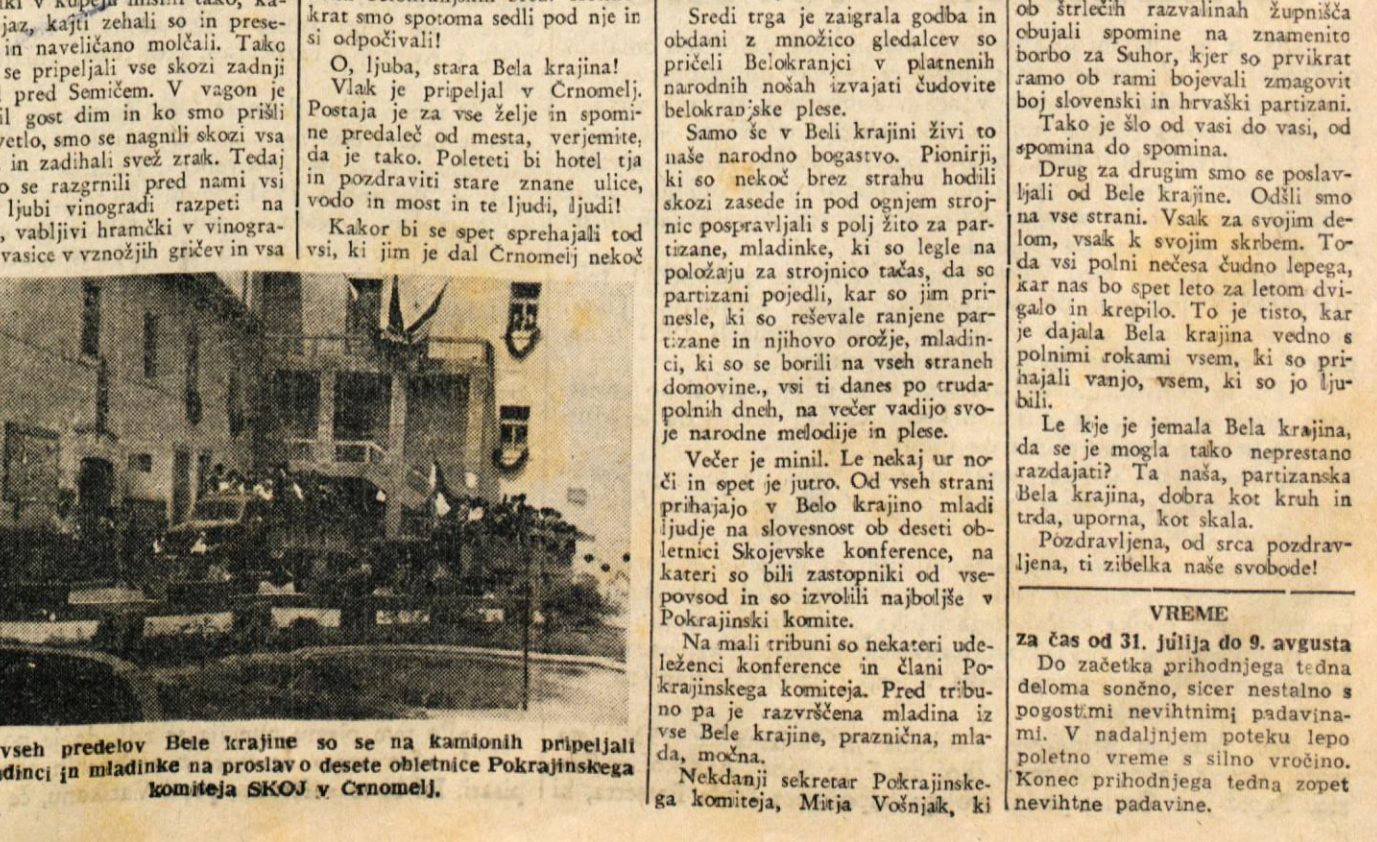
Sredi trga je zaigrala godba in obdani z množico gledalcev so pričeli Belokranjci v platenih narodnih nošah izvajati čudovite belokranjske pleske.

Samo še v Beli krajini živi to naše narodno bogastvo. Pionirji, ki so nekoč brez strahu hodili skozi zasede in pod ognjem strojne posravljalci s polj žito za partizane, mladinke, ki so legle na položaju za strojnico tačas, da so partizani pojedli, kar so jim prinesle, ki so reševale ranjene partizane in njihovo orožje, mladinci, ki so se borili na vseh straneh domovine, vsi ti danes po truda-polnih dneh, na večer vadijo svoje narodne melodije in pleske.

Večer je minil. Le nekaj ur noči in spet je jutro. Od vseh strani prihajajo v Belo krajino mladi ljudje na slovesnost ob deseti obletnici Skojevske konference, na kateri so bili zastopniki od vsepovsod in so izvolili najboljšje v Pokrajinski komite.

Na mali tribunli so nekateri udeleženci konference in člani Pokrajinskega komiteja. Pred tribunlo pa je razvrščena mladina iz vse Bele krajine, praznična, mlada, močna.

Nekdanji sekretar Pokrajinskega komiteja, Mitja Vošnjak, ki

Iz vseh predelov Bele krajine so se na kamionih pripeljali mladinci in mladinke na proslavo desetletnice Pokrajinskega komiteja SKOJ v Črnomelj.

Manj strašna noč je v črne zemlje krili kot so pod svetlim soncem sužni dnovi

(FRANCE PREŠEREN)

1. ZAGAR Božidar, Sodražica 49, roj. 1901, padel 1944 v Lipovščici. 2. URH Franc, Sodražica 151, roj. 1925, padel 1943 pri Kočevju. 3. STUPICA Franc, Sodražica 93, roj. 1927, padel 1943 pri Žužemberku. 4. PETRIČ Slavko, Sodražica 113, roj. 1918, padel 1944 pri Trebnjem. 5. POLAK Albert, roj. 1913, padel 1944 na Stajerskem. 6. OBERSTAR Alber, rojen 1913, padel 1944 Zdravko, Sodražica 47, roj. 1920, padel aprila 1945 pri Postojni. 7. OBERSTAR Danilo, Sodražica 47, roj. 1924, padel septembra 1943 pri Novem mestu. 8. NIKOLIC Lado, Sodražica 79, roj. 1910, padel februarja 1944 v Graški gori. 9. LEVSTIK Pavla, Sodražica 195, roj. 1919, padla kot borka avgusta 1942 na Kamni gori. 10. LUSIN Alojz, Sodražica 35, roj. 1923, padel marca 1943 na Brezov. rebri. 11. LUSIN Vlado, Sodražica 35, roj. 1922, padel februarja 1944 pri Koprju. 12. LEVSTEK Jože, Sodražica 88, rojen 1901, padel februarja 1944 na Stajerskem.

Padli borci in žrtve občine Sodražica

novembra 1943 v Travnj gori. 47. ZABUKOVEC Ivan, Globelj 3, rojen 1922, padel novembra 1943 pri Sodražici. 48. HOCEVAR Stanko, Globelj, roj. 1925, bil v NOV od leta 1943 in od tedaj pogrešan. 49. CAMPA Franc, Zimaričice 41, roj. 1926, padel novembra 1943 pri Kočevju. 50. PETEK Ivan, Zamostec 66, roj. 1905, umrl na Rabu decembra 1943. 51. OKORN Franc, Zamostec 70, roj. 1924, ustreljen v Zamostecu junija 1942. 52. ARKO Jože, Zamostec 42, roj. 1896, umrl junija 1943 na Rabu. 53. SEGA Jože, Lipovščica 3, roj. 1892, umrl v taborišču Buchenwald oktobra 1944. 54. ZABUKOVEC Alojzij, Zamostec 44, roj. 1908, umrl na Rabu januarja 1943.

55. PINTAR Ivan, Lipovščica 1, roj. 1924, umrl v taborišču Mittelbach novembra 1944. 56. PAJKIČ Franc, Lipovščica 5, rojen 1918, umrl v Dahau marca 1945. 57. TRDAN Jože, Lipovščica 15, roj. 1908, umrl v Reniči 1943. 58. TRDAN Stjepanija, Lipovščica 15, roj. 1920, ubita doma od črne roke marca 1945. 59. ARKO Karel, Ravni dol 3, roj. 1904, umrl februarja 1944 v nemškem taborišču.

12. LESAR Anton, Zapotok 4, roj. 1914, padel februarja 1943 na Notranjskem. 113. LOVSIN Alojz, Zapotok 10, roj. 1924, padel 1944 na Stajerskem. 114. LESAR Simon, Zapotok 3, roj. 1907, ustreljen od Italijanov julija 1942. 115. LOVSIN Franc, Zapotok 21, roj. 1905, umrl v nemškem taborišču aprila 1944. 116. LUSIN Jože, Zapotok 18, roj. 1902, umrl julija 1944 v nemškem taborišču.

117. ZADNIK Anton, Zapotok 14, roj. 1883, ustreljen doma januarja 1944. 118. LUNDBER Franc, Zapotok 25, roj. 1912, umrl marca 1943 v taborišču Reniči. 119. LUSIN Pavlina, Zapotok 10, roj. 1922, ustreljena decembra 1943 v Vel. Laščah. 120. BENCINA Ludvik, Vinca 4, roj. 1919, padel 1942. 121. CAMPA Adolf, Vinca 25, roj. 1907, padel 1944. 122. CAMPA Jože, Vinca 11, roj. 1920, padel 1943. 123. MIHELIC Anton, Gorenji Lazi 8, roj. 1916, padel 1944. 124. LOVSIN Jakob, Vinca 8, roj. 1914, padel 1944.

125. TANKO Alojz, Vinca 33, roj. 1900, umrl 1943. 126. NOSAN Ivan, Vinca 15, roj. 1923, padel 1945. 127. PINTAR Ivan, Vinca 22, roj. 1926, padel 1942. 128. MIHELIC Franc, Gorenji Lazi 8, roj. 1923, padel 1943. 129. PINTAR Vinko, Vinca 22, roj. 1922, padel 1943. 130. PRIJATELJ Alojz, Vinca 17, roj. 1908, padel 1943. 131. PAJNIC Jože, Vinca 3, roj. 1897, umrl v internaciji 1943. 132. MIHELIC Alojz, Vinca 35, roj. 1901, umrl 1943. 133. NOSAN Karolina, Vinca 15, roj. 1901, ustreljena 1942. 134. KOSOROK Janez, Sinovica, roj. 1912, padel februarja 1945 pri Zirah. 135. KOSOROK Stanislav, Sinovica, roj. 1926, umrl v nemškem taborišču Bergen oktobra 1944. 136. KOSOROK Silvester, Sinovica, roj. 1922, padel januarja 1944 kot borec Vojkove brigade. 137. KOSOROK Jože, roj. 1880, Sinovica, umrl novembra 1945 na posledica internacije in mučn. gadi. 110. STARC Viktor, Zapotok 23, roj. 1914, padel novembra 1943 na Primorskem v Ljubljanski brigadi. 110. STARC Viktor, Zapotok 23, roj. 1914, padel novembra 1943 na Primorskem v Ljubljanski brigadi.

13. LAVRINC Jože, Sodražica 28, roj. 1902, padel maja 1944 pri Sodražici. 14. KOSIR Franc, Sodražica 109, roj. 1904, padel septembra 1942 pri Karlovcih. 15. GREGORIC Franc, Sodražica 13, roj. 1925, padel 1944 v Savinjski dolini. 16. GORNIK Dominik, Jelovec 3, roj. 1916, padel februarja 1944 pri Susaku. 17. ADAMIC Ivan, Sodražica 42, roj. 1901, padel februarja 1944 pri Soštanj. 18. VESEL Jože, Sodražica 87, roj. 1901, padel februarja 1944 pri Soštanj. 19. ARKO Adolf, Sodražica 148, roj. 1923, padel januarja 1945 pri Ajdovcu. 20. ARKO Stane, Sodražica 93, roj. 1925, padel leta 1942 na Primorskem. 21. MIHELIC Franc, Sodražica 108, roj. 1906, padel junija 1944 na Primorskem. 22. GORNIK Gregor, Zamostec 69, roj. 1909, padel avgusta 1942 v Belih vodah. 23. HOCEVAR Jože, Zamostec 14, roj. 1909, padel junija 1944 pri Stični. 24. HOCEVAR Slavko, Zamostec 14, roj. 1925, padel februarja 1945 v Kozjanškem odredu. 25. FAJDIGA Anton, Nova Stifca 2, roj. 1913, padel februarja 1944 na Stajerskem.

26. ARKO Milan, Zamostec 3, 27. STUPICA Jože, Preska 3, roj. 1927, padel aprila 1945 v Zadvoru. 28. MODIC Gregor, Brinovščica 3, roj. 1907, padel 1944. 29. DROBNIC Vlado, roj. 1925, padel septembra 1943 na Stajerskem.

30. SILC Majda, Gora 35, roj. marca 1923, padla julija 1944 v Težki vodi, je narodni heroj. 31. SILC Ivan, Gora 35, roj. 1927, padel novembra 1943 v Ilovi gori. 32. CAR Anton, Gora 64, roj. 1919, padel oktobra 1943 pri Litiji. 33. IVANCIĆ Ciril, roj. 1915, padel julija 1942 v Travnj gori. 34. IVANCIĆ Leopold, Gora 27, roj. 1917, padel julija 1942 v Travnj gori. 35. IVANCIĆ Ivan, Gora 27, roj. 1919, padel julija 1942 v Travnj gori. 36. MAHNE Slavko, Gora 44, roj. 1926, padel oktobra 1942 na Blokah. 37. CAMPA Milan, Gora 20, roj. 1922, padel 1944 kot borec Gubčeve brigade. 38. KRŽE Leopold, Gora 17, roj. 1923, padel novembra 1944 na Krimu. 39. PERUŠEK Jože, Zimaričice 8, roj. 1905, padel maja 1944. 40. PERUŠEK Antor, Zimaričice 64, rojen 1925, padel jeseni 1943 v Ilovi gori. 41. CVAR Filip, Zimarce 82, roj. 1920, padel junija 1942 pri Igu. 42. KOVACIC Rudolf, Zimaričice 27, roj. 1901, padel aprila 1945 v Dragi. 43. GORNIK Edo, Zimaričice 37, roj. 1907, padel novembra 1943 v Travnj gori. 44. CAMPA Stanko, Zimaričice 41, roj. 1923, padel maja 1942 pri Igu.

45. TURK Franc, Globelj, roj. 1922, padel oktobra 1943 pri Kočevski reki. 46. VESEL Ludvik, Podklanec 13, roj. 1900, padel

59. ARKO Karel, Ravni dol 3, roj. 1904, umrl februarja 1944 v nemškem taborišču. 60. SEGA Jože, Ravni dol 9, roj. 1923, umrl na povratku iz internacije septembra 1943. 61. SEGA Franc, Ravni dol 9, rojen 1897, umrl februarja 1944 v nemškem taborišču. 62. ARKO Franc, Lipovščica 9, roj. 1899, umrl 1943 v internaciji Reniči. 63. STARC Jože, Sinovca 5, roj. 1924, umrl v nemškem taborišču marca 1944. 64. IVANCIĆ Ludvik, Sinovica 4, roj. 1911, julija 1942 umrl pri bombardiranju Sodražice. 65. GORNIK Karel, Sinovica 6, roj. 1923, umrl v nemškem taborišču 1943. 66. KRŽE Franc, Gora 41, roj. 1908, umrl decembra 1942 na Rabu. 67. KOSMRLJ Alojzij, Gora 63, roj. 1908, umrl januarja 1943 v italijanski internaciji. 68. GORNIK Jože, Gora 61, roj. 1930, ustreljen na Gori decembra 1942. 69. MAHNE Ignacij, Gora 44, roj. 1897, umrl decembra 1942 na Rabu. 70. GORNIK Peter, Gora 32, roj. 1892, ustreljen na Gori avgusta 1944.

71. KOSMRLJ Marija, Gora 36, roj. 1886, ubita septembra 1942. 72. KOSMRLJ Jože, Gora 36, roj. 1920, ubit septembra 1942. 73. SAMSAL Franc, Gora 15, roj. 1936, ubit julija 1944. 74. CAMPA Milan, Gora 20, roj. 1922, padel 1944 kot borec Gubčeve brigade. 75. PODLOGAR Slavko, Zimaričice 67, roj. 1922, ustreljen kot talec maja 1942. 76. VESEL Dominik, Zimarce 85, roj. 1908, ustreljen kot talec maja 1942. 77. DEBEVC Gregor, Zimaričice 80, roj. 1910, ustreljen kot talec julija 1942. 78. ZAJC Alojz, Zimaričice 52, rojen 1919, ustreljen kot talec junija 1942 v Ljubljani. 79. KOVACIC Jože, Zimaričice 27, roj. 1893, ustreljen kot talec julija 1942. 80. SUHODOLNIK Jože, Rakitno, umrl decembra 1942 na Rabu. 81. GORNIK Karel, Zimarce 15, roj. 1899, umrl januarja 1943 na Rabu. 82. BELAJ Jože, Zimaričice 72, roj. 1907, ustreljen marca 1942 na Blokah. 83. GORNIK Jože, Podklanec, roj. 1900, ustreljen marca 1942 na Blokah. 84. ORAZEM Janez, Globelj 8, roj. 1897, umrl januarja 1943 na Rabu. 85. LEVSTEK Filip, Zimaričice 30, roj. 1914, ustreljen kot talec maja 1942. 86. LEVSTEK Jože, Podklanec 12, roj. 1910, umrl maja 1942 v nemškem ujetništvu. 87. VAVTAR Franc, Globelj, roj. 1906, umrl decembra 1942 na Rabu. 88.

O brezposelnosti govorimo delo pa bi lahko dobilo več sto delavcev in delavk

Od lanskega leta dalje govorimo tudi v novomeškem okraju o naraščanju brezposelnosti. Število ljudi, ki so trenutno brez zaposlitve, se je v resnici dvigalo in na Posredovalnici za delo pri okrajnem ljudskem odboru so imeli letos 30. junija na spisku skoraj 500 ljudi, ki iščejo zaposlitev. Pretežna večina izmed teh so ženske; moških je znatno manj. Med žensko delovno silo, ki išče zaposlitve, je strokovnih moči tekočine stroke 19, trgovske 16 in gostinske stroke 3 ženske. Največ brezposelnih je iz vrst kmetijskih žena, to je takih, ki imajo nekaj zemlje, vendar premalto za preživljanje. Takih je 165. Ostalih, to je ljudi brez zemlje in brez posestva, med katerimi so tudi razne absolutne šol, je bilo 30. VI. na spisku 151. Seznan nezaposlenih moških sestavlja nekaj trgovskih pomočnikov, nekaj krojačev, dva kovača, nekaj administrativnih moči, v glavnem pa vojni in delovni invalidi, ki imajo zmanjšano delovno sposobnost. Med prijavitelji je tudi nekaj mladih moških od 16. do 18. let.

reševali, potem v juliju sploh ne bi mogli več govoriti o brezposelnosti, pač pa o pomanjkanju delovne sile! Povpraševanje po delovni sili se je v juliju tako povečalo, da daleč preseglo ponudbo. Ker pa vrsta podjetij išče le moško delovno silo in se na vse načine otepa žensk, ker je med prijavitelji nezaposlenih veliko takih, ki nečejo prijeti za vsako delo, čeprav nimajo nobene strokovne znanosti in ker posamezna podjetja zaposlujejo nove delavce mimo posredovalnice, bo vprašanje nezaposelnosti še vedno ostalo odprto.

Wzemimo primer gradbenega podjetja »Krk« v Novem mestu. Podjetje išče izključno samo žensko delovno silo, o zaposlitvi žensk neče ničesar slišati. Ko jim je posredovalnica napotila dva po 18 let stara mladca, so jih odklonili, češ da sta prešibka. To je, milo rečeno, čisto navaden kapitalistični odnos do delovne sile in do socialno šibkih ljudi ter popolno nerazumevanje današnjih družbenih potreb.

Podoben odnos do ženske delovne sile imajo tudi druga podjetja. V vsakem podjetju je več

delovnih mest, kjer bi lahko ženska zamenjala moškega, njega pa bi dali na delovno mesto, kjer je potrebna večja fizična sposobnost. Med vsem podjetji so najbolj razvili vprašanje trenutne nezaposelnosti socialno najbolj šibkih in glede na spol v tovarni lesnih izdelkov (bivša tovarna igrač) v Novem mestu, kjer so tudi sprejemali novo delovno silo izključno preko posredovalnice. Tudi razširitev proizvodnje, s katero so lahko nudili zaslužek desetim novih delavcev, je prava socialistična gesta tega podjetja. Če bi tako ravnala vsa podjetja, prav gotovo ne bi mogli govoriti o nezaposelnosti.

Traba pa je reči besedo tudi o takih brezposelnih, ki so bržkone samo zato brezposelni, ker pri zaposlovanju posameznik izbrično Meško. Zelijo zaposlitve samo v tovarni ali delavnici, drugam pa ne gredo. Pri takih pravzaprav ne bi mogli niti govoriti o brezposelnosti. Wzemimo naslednji primer:

V občini Gotna vas je prijavitelnih precejšnje število nezaposlenih iz vrst kmetijskih ljudi. Zadržujo se v Birčni vasi (na Ruperč

Ozkost je največja ovira za uspesno delo SZDL v novomeškem okraju

Kakršen je odbor, takšna je organizacija. Ta trditve je bila že večkrat poudarjena in v celoti drži tudi za organizacijo Socialistične zveze delovnega ljudstva. Nekateri odbori se nikakor ne morejo znajti v delu, ne vedo, kaj naj bi razpravljali na seji ali sestanku, o čem naj bi se pogovorili s člani, kako bi poživili delo tudi v ostalih organizacijah. Ozko gledanje na organizacijo jih ovira pri razširjanju in utrjevanju organizacije. Vendar, kar trdimo za posamezne odbore, ne bi mogli trditi za člane in celo nečlane. Mnogi kažejo voljo do dela in izživljanja v napredni politični organizaciji, v kateri in preko katere bi povedale svoje mnenje, dale pripombe o posameznih problemih.

Na občinski konferenco SZDL v Dobriču so povabili predstavnike ostalih organizacij in društev in v njihovi navzočnosti razpravljali o vseh lokalnih in splošnih političnih in gospodarskih problemih. Takša široka razprava in obravnavanje problemov bi morala biti na sleherni konferenci in na vsakem množičnem sestanku! Na konferencah so govorili tudi o pripravi na jesenske volitve, vendar odločno premalo.

KRATKE VESTI

PREDMETI SIROKE POTROŠNJE SE BODO POCENILI

Vsi ukrepi izvršnega sveta doslej govore, da se bo življenjski standard v Jugoslaviji znatno izboljšal. Izšla je uredba o otroških dokladah, ki sicer zmanjšuje izdatke socialnega fonda, hkrati pa je izšla tudi uredba po kateri se bodo povečale plače državnim uslužbenecem nižjih in srednjih plačilnih razredov. Ob odloku, da državni uslužbenci lahko nakupijo določene količine premoga po nižjih cenah, lahko sklepamo, da smo že prebrdli križico lanskoletne suše. Zato je izšla uredba o otroških dokladah šele sedaj, ko ne bo tako občutno prizadela koristnike letih. Cene na trgu padajo in bodo še, znižale pa se bodo tudi cene tekstila, električne energije in premoga.

V BRDIH SO IZSTRELELI PRVO POISKUSNO RAKETO PROTI TOCI

V Dobrovem, sredi Goriških Brd so izstrelili prvo poiskusno raketo proti toči. Raketa je bila izstreljena v prisotnosti okoliškega prebivalstva in ob priliki predavanja, ki ga je imel vremenoslovec in predsednik republiškega odbora prof. Oskar Reja. Vaje bodo še ponovili. Brda bodo imela 25 postaj za boj proti toči.

NAMESTO TREH, EN SAM ZAKON O VOLITVAH

Osnutek zakona o pravicah in dolžnostih, izvolitvi in odpoklicu zveznih ljudskih poslancev je s kratkimi pojasnilmi načel, na katerih temelji, izšel v obliki brošure. Tako je osnutek zakona dostopen vsakemu našemu državljanu. Javnost se bo v pomembnih novostih seznanila in jih s svojimi predlogi in pripombami še bolj izpopolnila, preden bo Izvršni svet potrdil dokončno besedilo osnutka in ga poslal Ljudski skupščini FLRJ.

Skupščina je sprejela enoten zakon namesto treh prejšnjih, ki obsega vse, kar se nanaša na volitve. Zakon zagotavlja popolnoma svobodno opredelitev volivcev. Po tem zakonu bo v našem novem volilnem sistemu odstranjeno sleherno pokroviteljstvo in izsiljevanje kandidatov od strani. To je možno samo pri kandidiranju na zboru volivcev. Tako oblika kandidiranja je najbolj demokratična.

Ljudski poslanec ima po osnutku teža kakda dokaj velike pravice, velike obveznosti, postavljene pa so mu tudi nekatere omejitve. Ljudski poslanec ne bo mogel izdati nobenega odločb. Vse pravice in dolžnosti poslancev v okraju in mestu morajo biti v skladu z zakonom. Zakon zagotavlja volilcem pravico, da izmenjajo poslance, ki so ga izvolili.

V vsako hišo Dolenjski list! Berite in širite Dolenjski list!

Franček Sajc:

Vatikan in Slovenci

»Saj se je v našem ljudstvu in v marsikomu izmed nas omajalo celo zaupanje do nekaterih visokih cerkvenih dostojanstvenikov italijanske narodnosti, ki niso v nekaterih konkretnih slučajih zavzeli pravičnega objektivnega stališča do našega materinega jezika v cerkvi... Predvsem o Istri, in to o poreško-puljski škofiji in reški škofiji, smemo trditi, da se tam vrši naravnost vnebovpijoče zatiranje slovenskega narodnega življenja v cerkvi in cerkvenih institucijah...« (Citirano po originalu).

Prisrčni odnosi med Vatikanom in fašistično vlado so 11. februarja 1929 privedli do lateranskega pakta. »Katoliški glas«, slovenski klerikalni tednik v Gorici, je 12. februarja 1953 o tej pogodbi med papežem in Mussolinijem priznal:

»Eni so jo hvalili, drugi grajali; eni so priznavali njeno koristnost, drugi so trdili, da je s tem katol. Cerkev pomagala le Mussoliniju in njegovemu režimu do prestolja...«

Splošna sodba je bila takrat in je še danes, da so se pri sklepanju konkordata premalo ozirali na potrebe in posebnosti ljudstev ob državni meji...

Po konkordatu so utrpeli škodo tudi na verskem in narodnem polju vse bivše manjšine pod Italijo, to pa vsled tega, ker niso zagotovili niti pouka krščanskega nauka v materinem jeziku v šoli niti svobode verskih organizacij katol. akcije na podlagi narodnega jezika niti svobode verskega tiska v jeziku narodnih manjšin. Vse to nas je hudo bolelo...«

Pod skupnim pritiskom Vatikanu in fašizma je 1931. leta moral kloniti zadnji slovenski škof dr. Fran Sedej, nadškof v Gorici. Papež je v Gorico poslal svojega odposlanca škofa Passetta, ki

je nadškofu Sedeju sporočil papežovo željo, naj odstopi. Sedej je končno pristal pod pogojem, da bo njegov naslednik več slovensčine in pravičen do Slovencev. Ko pa je Vatikan za apostolskega administratorja goriške nadškofije imenoval monsignora Sirottija, ki se je do tedaj proslavil kot zatiralec slovensčine v malem semenišču v Koprju, je razočarani škof Sedej kmalu nato zaradi potrtosti umrl.

O tem vatikanskem in fašističnem nasilju nad slovensko manjšino je takrat obširno pisal ves jugoslovanski tisk in celo klerikalni ljubljanski dnevnik »Slovenec«. Zato je beograjski nuncij Pellegrinetti 4. decembra 1931 poslal ljubljanskemu škofu dr. Rožmanu ostro pismo. Uvodoma mu je nuncij citiral pismo zagrebškemu nadškofu dr. Bauerju, češ da je po sporočilu kardinala Pacellija nadškof Sedej »prostovoljno zaprosil za odstop«. Nato nuncij nadaljuje:

»Medtem pa nekateri časopisi, kot je bilo pričakovati, obtožujejo sv. Stolico, da se ni držala svojih obljub, da je nadškof žrtev vatikanske diplomacije, da je njegova demisijska iz političnih razlogov, iz sovraštva in v škodo slovenskega naroda ter podobne obtožbe...«

Prišel bo čas, ko bodo objavljeni dokumenti, ki morajo sedaj ostati tajni zaradi dušebrižniške skrbi za celotno Cerkev. (Doselej Vatikan tega še ni storil! — op. F. S.). Tedaj bo svet videl, koliko je resnice na stvari, ki jo politični časopisi n. pr. »Politika«, »Novosti«, »Slovenec« razlagajo in obračajo proti sv. Stolici...« (Apostolska nunciatura, Beograd N. 12706).

Zaradi tega pisma se je Rožman poslovil s svojimi svetovalci. Nepodpisani cerkveni dostojanstvenik in katoliški ideolog mu je poslal tele pripombe:

»Po tem pismu nuncijsa se zdi, da je položaj tale:

1. »Slovenec« ne more o cerkvenih razmerah na Primorskem pisati. Bil bi to »affront« proti Vatikanu, če bi še tako pisal, kakor

je. Po Mahničevih načelih je bilo to že prvič pogrešeno. Mahnič je vedno naglašal, da katoliški listi ne morejo klicati škofa pred svoj sodni stol, tako delajo le liberalni in framaonski listi. (Prav zato tudi deva nuncij namenoma »Slovenca« v eno vrsto s framaonskimi Novostmi in »Politiko«!)...

2. Goriški duhovniki so vse storili, kar je mogoče in po edino pravilni poti... Naši škofje se direktno ne morejo mečati v te zadeve, Vatikan bi jih zavrnil v meje pristojne jurisdikcije...«

Profesor teologije dr. Ehrlich je škofu Rožmanu sporočil, da so pritožbe primorskih voditeljev proti Vatikanu preostre. Kljub temu pa je Rožmanu predlagal za odgovor nunciju: »Nunciju: poudarjalo bi se lahko, da so dejstva... za Slovane porazna...«

Nato je škof Rožman nunciju diplomatsko odgovoril, da je s hvaležnostjo sprejel njegovo pismo in vsebino sporočil uredniku »Slovenca«. Zatem Rožman nadaljuje:

»Mislim, da je moja dolžnost, da Vašo prevzvišenost obvestim, kaj se v moji škofiji govori o odstopu goriškega nadškofa Sedeja, kar najbolj škoduje katoliškemu čutu in sinovski vdanosti vernikov sv. Stolici:

Nadškof se je sicer odpovedal prostovoljno, pisal in podpisal pa je pod pritiskom apostolskega vizitatorja Lucca Passeta. Ko je nadškof sprejel papeško pismo, pripovedujejo, da je s solzami v obeh raznim osebam večkrat rekel: »Bog nam pomagaj, kaj bo z nami... Tako se znebe starca... Sirottijevo imenovanje za apostolskega administratorja je za nadškofijo velika nesreča. Ogoljufali so me«. Te izjave se javno raznašajo kot avtentične in iz njih vsi soglasno sklepajo, da je nadškof Sedej moral popustiti, da na njegovo mesto kot administrator in pozneje kot nadškof pride Sirotti, ki se nagiba, kot je znano, k ekstremnemu nacionalizmu.

Življenje in konference

Saj drugače vam ni kaj reči. Včeraj ste prišli celo na sindikalni sestanek, sedli v prvo vrsto in se tolkali za socializem. Gledam vas in mi je med referatom nočete iz glave. Le kje neki sem vas že videl? Morda kje na cesti. Vem le, da vas spouštem, čeprav ne vem, zakaj; menda kar tako. Pa sva se le nekje srečala? Morda. In takrat sem verjetno iskal z očmi kako skrito stezo, da bi mogel mimo. Človek večkrat samega sebe ne razume. Zakaj bi vendar hotel mimo? Spoštljivo bi se vam lahko nasmešnil, pozdravil, pa bi volk ostal sit in koza cela. Človek ne sme imeti na jeziku vselej tistega, kar misli.

Se spomnite, včeraj? Koj ko je referent zaprl usta, ste pribili: »Tako je! Pot v socializem ni z rožicami posuta. Tudi jaz se obvezujem, da bom izkopal štiri jame za drogove. Poleg tega bom prispeval nekaj prostovoljnih ur ob priliki čiščenja naše ceste, da se bo okrepil ugled našega mesta. Prišel bom sam, oziroma eventualno žena ali pa kateri od otrok. Toliko v opombo k referatu.«

Veste, v prvem hipu sem bil celo nekoliko prevzet nad vašo neudarko prizadevnostjo, toda spoštljiv šepet v zadnjih klopeh me je tako močno pritegnil, da mi nisem dal svojim čustvom takoj duška. Ljudje so si spoštljivo prikimavali: »Odrežal se je. Prvi se je prijavil.« Tudi meni samemu je postalo toplo pri srcu in mi je še ta trenutek, čeprav se je zgodilo tisto.

Da, tisto. Po poklicu sem referent za pobiranje članarine pri Rdečem križu. Ta poklic zahteva, da išče mehka človeška srca, pa tudi, da funkcionirajo še po liniji zadolžiti, če ne moreš drugače do prispevka. In tako sem že danes navsezgodaj potkal pri vas. Okna v visokih vratih vaše lepo prebeležene hiše so se lesketala v soju jutranje zarje, ko sem že trkal. Prišli ste čemerni, v copatah, zaspani in še v pižami.

»Kaj vas vendar nosi okrog hiše navsezgodaj?«

»Oprostite... neka skrb... sem...«

»Skrbi imam tudi jaz čez glavo. Do polnoči sem imel sejo.«

»Pa vendar, ko bi bili tako prijazni, in če utegnete...«

»No?«

»Sem od Rdečega križa. Veste, težko je dandanes s članarino.«

»Koliko pa bo spet?«

»Šestdeset, le šestdeset.« Sam nase sem jezen in ne vem zakaj mi je glas tako proseče zvenel. Saj sem le v službi in bi mi vse skupaj ne smelo biti toliko mar. Morda zaradi tistih prošnji, ki sem jih skrivaj prelistal, ko je referentka odšla v banko.

»Hudiča, kdaj ste pa tako pokročili?«

»Potrebe, veste. Ljudje prosijo...«

»Jaz bi tudi, če bi kaj dobil. Komur tak palec, bo ugriznil v roko. Tak je svet in taki so ljudje. Delajo naj! Zato iz principa ne plačam!«

»Treščili ste z vratu. Morda imate prav, kd v ve.«

Ze tri ure listam prošnje. Referentke na srečo ni in sem sam. Članarine ne pobiram, ker so mi zaprli še deset hišnih vrat, ko sem komaj stopil na prag. Neke branjevke mi je zadnja odstela šest desetakov, potem pa nikjer več. Ze tri ure prebiram okorne črke. ... Kmalu po rojstvu sem ohromel. Rad bi obkole in tudi jedel bi rad več. Zato prosim...

Se predobro ga poznam. Z dolgimi palci se oklepje bergelji in se neboginjno vleče čez cesto. Pri tem obrača glavo, da ga ne povozilo. Nerodno mu je, če se

kdo za hip zastrmi vanj. Kot da bi res segal v žep in mu hotel zastonj dinar, dva ali desetak v umazano pest. Ne, milokline bi verjetno ne jemal. Pa vendar. Toda nihče ne sega v žep. Na Loki je nočoj ples in ljudem se mudi. Tudi vi boste morda prišli, da bi ob Krki v mraku in z ženo v miru izpili Cocto in zaplesali valček, kakor v tistih srečnih mladih dneh...

Kaj me sploh vse skupaj briga. Saj sem vendar le referent za pobiranje članarine. Kdo neki je spet to pisal? ...Mož piše. Otrokom nimam kaj dati. Pomagajte mi! Vaša človekoljubna organizacija mi je edino upanje...

Iz Podgorja je. Tam so hiše na redko posejane ob razvoženih poteh in s slamo so krite. V zimi sili mraz med špranje v veže in težko je ljudem, če nimajo drv. Mož piše. Poznam ga. Pri nekem gradbenem podjetju je v službi; iztehtil lic in brez moči se vsaki štirinajst dni vleče iz gostilne v gostilno in polaga stotake pred natakarice. Otroci pa se ob jesenskih večerih prezebli, lačni in mokri grmadijo ob peč in čakajo, čakajo...

Mati si ne more kaj. Tisočkrat proklet naj bo dan, ko je vzela takega moža. Potem piše prošnjo. Tako se ji pretakajo na papir.

Kup prošnji pred mano vse bolj raste.

...Komaj štiriindvajset let mi je. Bolna sem na pljučih. Bila sem že v bolnišnici in rada bi zdravila. Tako rada bi živela...

Za zastrmi okni leži vse dni mlado življenje željno dekle in neprimerno strmi v strop. Tri leta je že tega. Mrak se je zgostil nad domačo senožetjo, ko je prvič potrkal. Po prstih je prišla k oknu in se med nageljni zastrmela v njegov obraz. Bila je srečna. Toda mesec dni nato jo je zaskalelo v prsih. Povedala mu je. Odtlej ga ni več. Letos se bo poročil. Ko bi ozdravela...

S tresočo roko sega po peresu in piše, piše.

Saj vem, kako bo. Referent za prošnje bo razgrnil liste pred seboj in bo brez besed strmel v papirje. Sredstev je malo. Ko bi le ljudje plačevali članarino. Morda bi potlej bila zdravila in bi tista štiriindvajsetletnica ne umrla tako

zgodaj, kot bo. Jaz bom tiho. Nerodno mi po položiti na mizo zamakšene deseteke tiste branjevke. V drugi točki dnevnega reda se bomo konkretno pogovorili. Sklicati bo treba množični sestanek zaradi pobiranja članarine za Rdeči križ. Morda boste na sestanku tudi vi, seveda spet v prvi vrsti in boste udarili z besedo še predno bo naš odgovorni zaprl usta:

»Tako je! Pot v socializem je trnova pot in ljudje hodijo po tej poti mnogokrat brez sočutja do svojega bližnjega. Zato se obvezujem, da bomo pri naši hiši vsi stoli v organizacijo Rdečega križa. Kaj vendar pomeni šest kovancev? Pol litra vina; in vendar, koliko solz lahko usahne, če izpijemo na leto pol litra vina manj. Toliko v pripombo k referatu!«

Ljudje bodo morda v zadnjih klopeh spoštljivo šepetali: »Požrtvovalen je in dobrega srca.«

Na kupe papirja sem razsejal po mizi. Prošnje in spet prošnje. Veste, niti slišal nisem, kako je prišla skozi vrata naša referentka. »Kaj pa ti stikaš med uradnimi papirji?«

»Le pogledal sem...«

»Te nič ne briga. Raje poskrbi, da boš članarino zbral.«

»Toda veliko prošnji niste rešili.«

»Seveda ne. Zato pa moramo zaktivizirati ljudi, da bodo plačevali članarino. Napisati moram poročilo o našem delu v Dolenjski list. Pusti me lepo na miru.«

Referent sem za članarino in pri drugih rečeh brez besede, zato sem tiho. Čakam poročila. Kupujem Dolenjski list in še vedno čakam. Vroč poletni dan je in po cestah na debelo leži praš. Skozi motno okno vidim, kako se nekdo vleče na berglah čez cesto. Veter mu sili v sečfrano obleko; lačen je in na poletje bo.

V Podgorju neke vriskajo pod zidnico otroci; vseh pet: »Mama, pili smo! Juhuhu! Tomaž ni imel kruha pri hiši, pa nam je dal vina.« Trtje že v juliju nemirno vztrepetava in črički pojo...

In Marica leži in brez volje strmi v strop. Bodo prinesli zdravil? Morda bi takrat Pošče ne vriskal več pod Majdinim oknom, ampak bi potrkal na Maričina in spet bi bilo lepo na svetu, kot v tistih majskih večerih.

Pravkar greste s konference. Gledam vas, kako samozavestno merite cesto. Kake četr ure bo morda že od takrat, ko ste se bili zavezali, da boste za občinski praznik lepo okrasili visoka okna svoje bele hiše. Pred pragom se boste sezuli in žena vam bo prinesla copate, čaja in najmlajšega, da ga boste zibali na kolenih.

Referent za pobiranje članarine pri Rdečem križu

DOBRI VZGOJNI UCINKI

Ena sama pohvala učinkuje bolj kot desetkratno karanje! Glej torej, da pri otrocih najdeš vedno nekaj dobrega, kar lahko pohvališ. Tako boš sčasoma dvignil tudi otroka, ki nima samozavesti.

Otroku nikar preveč ne prepoveduj; kdor preveč obrezuje drevo, mu več škoduje kot koristi. Otroku lahko s prepovedmi zatreš vse polet. Kar je škodljivo in česar storiti ne sme, naj spozna s prepričanjem. Iz uvidenosti bo spoznal zdravo razmerje do življenja in do družbe.

Setev potrebuje sonca, mladost potrebuje vodosti. Zato nikar ne odrekaš mladini zabave in razvedrila! Samo stari filistri so proti mladostnemu veselju, čeprav je v dostojnih oblikah in mejah. Te oblike in meje pa mora sodobna mladina spoznati in se po njih ravnati. Prvo pa je in ostane — delo.

V Ameriki so umrli

V kraju Joliet Ill. 4. junija je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik

je na kraju nesreče podlegel poltletni Frank Strniša, rojen dne 15. aprila 1886 v Dorniču v Clevelandu je umrla 8. junija 24-letna Louise Svetin. Njena mati, ki se je prej pisala Erjavec, je bila doma iz Stične. V Albanji N. Y. je umrl Anton Kos, doma iz Cernega (verjetno Cerozema) loga pri Šentjerneju. V kraju Sharon, Pa. je umrla za srčno kapjo Frances Valentincič, doma iz vasi Rapljevo pri Dobropolju. Težak tovarni avtomobil se je zvrnil na delavca Johana Potočnika, doma iz Brune vasi pri Mokronogu. Potočnik